

Danske priser er rekordhøje

Danmark har de næsthøjeste priser. Kun de japanske forbrugere skal betale mere. Årsagen kan være ulovlige prisaftaler og for lidt fri konkurrence, mener flere eksperter.

Af Jakob Elkjær

Danske forbrugere betaler de næsthøjeste priser i de rige industrilande. Kun i Japan er priserne højere. Danmark indtager overraskende nok også andenpladsen, når priserne er 'renset' for moms og afgifter.

En vigtig årsag til de høje danske priser er manglen på reel konkurrence om prisen på alt fra dagligvarer, ciga-

retter og medicin til boligbyggeri.

Det viser en analyse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, der har sammenlignet priserne i de vestlige industrilande i OECD.

»Vi blev meget overraskede over forskellene. Jeg tror, vi har lullet os selv lidt i søvn her i Danmark ved hele tiden at forklare de høje priser med afgiftstrykket. Vi ligger afsindig højt inden for blandt andet fødevarer, medicin og

boligbyggeri«, siger direktør Lars Andersen.

De høje priser kan ifølge Lars Andersen blandt andet skyldes de meget omtalte karteller og ulovlige prisaftaler i byggebranchen. Men også at Folketinget har et meget afslappet forhold til monopoler som Danisco, MD Foods, Skandinavisk Tobakskompagni, Novo eller Carlsberg.

Monopoler fredet

»De giver os store eksportindtægter, og det har været argumentet for at holde hånden over dem. Men man kan i høj grad spørge sig selv, om forbrugere skal betale. Samtidig er manglen på kon-

kurrence skadelig for virksomhederne på lang sigt. Det gør dem svage«, påpeger Lars Andersen.

Renset for afgifter ligger priserne i Italien, USA og Storbritannien mellem 40 og 50 procent under de danske priser. I Belgien, Holland og Frankrig er de rensede priser mellem 10 og 20 procent lavere, mens forbrugere i Østrig, Sverige og Tyskland sparer omtrent fem procent i forhold til de danske forbrugere.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd nævner også, at et rigt land som Danmark typisk har høje priser på for eksempel boliger. Og at prisen på offentlige ydelser må-

les ud fra de internationalt set pæne danske lønninger i den offentlige sektor.

Ingen fri konkurrence

Tidligere overvismand, direktør Arne Larsen er dog enig i, at hovedforklaringen på de høje priser ligger i manglen på konkurrence. Det var blandt andet på hans initiativ, at Det Økonomiske Råd for fire år siden dokumenterede, at priserne eksklusive afgifter lå højere i Danmark end i Holland og Tyskland. Der var blandt andet store prisforskelle på byggeri, bøger, aviser og blade samt nærings- og nydelsesmidler.

»I alle de danske og inter-

ationale analyser, vi har set, har prisniveauet ligget højere i Danmark«, siger Arne Larsen.

Vismændene pegede på, at politikerne har et medansvar for manglen på konkurrence inden for flere fag via krav om autorisationer og medlemskab af brancheforeninger. Det gælder specielt inden for de liberale erhverv.

Ifølge Arne Larsen er apotekerne og medicinalindustrien et godt eksempel på problemerne i Danmark. Apotekerne har monopol på medicinsalg, og medicinalvirksomhederne har i årevis taget mere for produkterne i Danmark, end de tager for de samme produkter i udlandet.

»Hvorfor skal danske forbrugere betale for medicinalindustriens omkostninger til at udvikle ny medicin«, spørger Arne Larsen.

Ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd medfører de høje priser et stort velfærdstab. Danskerne ligger på en tredjeplads, når det gælder produceret mængde per beskæftiget. Men når det gælder, hvor meget man kan købe for værdien af en times arbejde, ligger vi tredjesidst.

»I Danmark er vi egentlig meget produktive, men vi opnår ikke en specielt høj velfærd af den høje produktivitet, fordi vi samtidig har meget høje priser«, siger Lars Andersen.